

Raadsvergadering d.d. 14 oktober 2021

Aan de raad,

Onderwerp

Aanpassing gemeenschappelijke regeling Blink vanwege toetredingsverzoek Son en Breugel en overname Suez door PreZero.

Portefeuillehouder

J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. Toestemming te geven aan het college van burgemeester tot het treffen van een gewijzigde gemeenschappelijke regeling BLINK (met als citeertitel "gemeenschappelijke regeling Blink 2022") als gevolg van toetreding van de gemeente Son en Breugel per 1 januari 2022 tot de gemeenschappelijke regeling BLINK en de naamswijziging van Suez in PreZero, onder voorbehoud van positieve besluitvorming van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het verlenen van een eventuele machtiging aan PreZero Gemeentelijke Dienstverlening B.V. om deel te mogen nemen aan voornoemde Gemeenschappelijke regeling.
2. Akkoord te gaan met de ontwerp-begrotingswijziging 2022 van Blink en aan het Dagelijks bestuur van Blink kenbaar maken dat u hierover geen zienswijze indient.

N.B. deze beslispunten zijn geformuleerd in opdracht van het Algemeen bestuur van Blink en worden in alle deelnemende gemeenten in dezelfde formulering behandeld.

Samenvatting

Dit voorstel behandelt enkele wijzigingen in de tekst van de gemeenschappelijke regeling Blink. Hiervoor zijn twee aanleidingen:

- Son en Breugel heeft een toetredingsverzoek gedaan;
- private partner in de regeling Suez is overgenomen door PreZero.

De nieuwe tekst van de regeling legt deze twee wijzigingen vast. Inhoudelijk verander er niets aan de dienstverlening rondom afval in de gemeente Laarbeek. Ook financieel heeft de wijziging geen negatieve gevolgen.

Aanleiding

Dit voorstel gaat over het wijzigen van de overeenkomst van de GR Blink (zie bijlage 3-5) en de begroting Blink voor 2022 (zie bijlage 6-7). Hiervoor zijn twee aanleidingen:

- de overname van Suez (die als private partij deelneemt aan de regeling) door PreZero Gemeentelijke Dienstverlening B.V. waardoor de tekst van de regeling moet worden aangepast;
- het verzoek tot toetreding van Son en Breugel, waarvoor de tekst van de regeling en de begroting voor 2022 moeten worden aangepast.

In de historie van Blink zijn dit soort wijzigingen meerdere malen voorgekomen. Blink is in 2001 opgericht door Watco Gemeentelijke Dienstverlening B.V. en de gemeente Helmond. In de daarop volgende jaren is Watco B.V. overgegaan in Sita en vervolgens in Suez, en zijn de gemeenten Gemert-Bakel, Asten, Deurne, Someren, Heeze-Leende, Laarbeek en Nuenen toegetreden. Blink bestaat nu uit 8 gemeenten en Suez, en vormt een organisatie met eigen personeel en materialen.

Son en Breugel heeft na meerdere gesprekken met Blink begin 2021 besloten een toetredingsverzoek in te dienen, en het AB van Blink heeft daarop positief gereageerd. Ook over de overname van Suez door PreZero heeft het AB van Blink positief gereageerd, omdat wordt gegarandeerd dat de dienstverlening en samenwerking voortgezet kan worden tegen dezelfde voorwaarden. Om de toetreding van Son en Breugel juridisch juist te regelen en de naamswijziging van Suez in PreZero door te voeren, is een wijziging van de regeling noodzakelijk die door alle deelnemende gemeenten op eenzelfde wijze moet worden vastgesteld. Om die reden voorziet het AB van Blink de gemeenten van een standaardtekst voor de besluitpunten, net als een tekstvoorstel voor de nieuwe regeling. Beide zijn in dit voorstel ongewijzigd overgenomen.

Beoogd effect en/of resultaat

De wijzigingen in de regeling stellen ons in staat om samen te werken met PreZero en Son en Breugel toe te laten treden tot de regeling. Hierdoor kunnen wij op een betrouwbare, efficiënte en duurzame manier onze afvalinzameling vormgeven.

Argumenten

Het betreft zowel aan de regeling als aan de begroting kleine aanpassingen. In de regeling wordt Son en Breugel vernoemd als een van de deelnemers aan de regeling, en wordt de naam van Suez gewijzigd in PreZero. Inhoudelijk worden de voorwaarden en afspraken verder niet gewijzigd.

Toetreding Son en Breugel

Door toetreding van Son en Breugel versterkt Blink de positie in de regio. We merken dat schaalvergroting ten goede komt aan de efficiëntie van de afvalinzameling en -verwerking en bijvoorbeeld voordelen biedt bij aanbestedingen. Daarnaast spreekt er vertrouwen uit dat Blink een gewilde samenwerkingspartner is die competitieve tarieven biedt en een goede kwaliteit van dienstverlening levert. Gezamenlijk zijn de gemeenten bepalend voor de koers van Blink, met toetreding van een nieuwe gemeente verliest Laarbeek daarmee een klein deel van zijn stem omdat er met acht anderen overeenstemming moet worden bereikt in plaats van zeven. In de praktijk merken we echter dat we goed op één lijn zitten in ons streven naar betaalbare, betrouwbare en duurzame afvaldienstverlening. Ook Son en Breugel onderschrijft dit. Ten slotte is het voor de toenemende samenwerking tussen de beleidsambtenaren afval waardevol dat er een nieuwe gemeente toetreedt die ook expertise kan leveren in dit complexe en dynamische beleidsveld.

Bevoegdheden gemeenteraad

Gemeenschappelijke regelingen worden gesloten, en gewijzigd, door het college. Maar om de controlerende rol van de raad vorm te geven, heeft zij in het wijzigingsproces enkele bevoegdheden. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) schrijft voor dat de gemeenteraad toestemming moet verlenen aan het college om een gemeenschappelijke regeling te mogen wijzigen. Deze toestemming mag de raad alleen weigeren op basis van strijd met het recht, of strijd met het algemeen belang. Het is de raad wettelijk niet toegestaan voorwaarden te verbinden aan het verlenen van toestemming. Onder de weigeringsgrond 'strijd met het recht' valt strijd met zowel het geschreven recht als het ongeschreven recht. Onder de weigeringsgrond 'strijd met het algemeen belang' vallen die gevallen waarin de grond voor onthouding van toestemming niet nauwkeurig in de wet kan worden gespecificeerd. Het gaat hier bijvoorbeeld om de situatie dat de raad meent dat het ondoelmatig is om ten aanzien van de desbetreffende belangen samen te werken met andere gemeenten of dat de raad meent dat de bevoegdheid zich niet leent voor gezamenlijke behartiging.

Beide weigeringsgronden achten wij ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling Blink 2022 niet aanwezig. Als de raad haar toestemming verleent, neemt het college daarna het definitieve besluit. Een concept daarvan is bijgevoegd als bijlage 8.

Gewijzigde begroting 2022

Parallel aan de wijziging van de gemeenschappelijke regeling loopt ook het besluitvormingsproces rondom een wijziging van de begroting Blink 2022. De raad moet deze wijziging goedkeuren en heeft het recht om een zienswijze in te dienen. In de begrotingswijziging is de toetreding van Son en Breugel financieel vertaald. De begroting heeft financieel gezien nauwelijks effecten voor Laarbeek en op termijn is een positief effect te verwachten door schaalvergroting, dat nog niet financieel is vertaald. Daarom wordt voorgesteld om akkoord te gaan met de toetreding van Son en Breugel en de begrotingswijziging 2022 en hierop geen zienswijze in te dienen bij het DB van Blink.

Juridische kanttekening

Het conceptbesluit kent een voorbehoud, dat te maken heeft met het standpunt van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Ambtelijk heeft het ministerie uitgesproken dat PreZero voor het deelnemen aan de Gemeenschappelijke regeling een machtiging nodig heeft van de minister van BZK. Zij verwijzen naar artikel 96 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarin een machtigingsvereiste is opgenomen voor een private partij die wenst deel te nemen aan een Gemeenschappelijke regeling.

Het is onduidelijk of deze machtiging geldig blijft bij overname van het bedrijf. Eerder (2001) is door de minister al een machtiging gegeven aan Watco Gemeentelijke dienstverlening B.V voor deelneming aan de Gemeenschappelijke regeling Blink. Die vennootschap is later overgenomen door Suez zonder dat daarvoor een machtiging is verlangd door BZK. Nu vindt een zelfde soort naamsverandering zonder verdere statutenwijziging plaats en is kennelijk wel een machtiging nodig.

PreZero zal in haar verzoek aan de minister van BZK om een machtiging melding maken van de twijfels over de juridische houdbaarheid van de stellingname dat een machtiging nodig is.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat PreZero niet op zeer korte termijn uitsluitel krijgt van het ministerie. Blink wil daar anderzijds ook niet op wachten, gelet op het belang van Son en Breugel om toe te treden tot Blink. Vandaar het voorbehoud. Zodra de minister een besluit heeft genomen over het verlenen van (of de noodzaak tot) een machtiging, zal het dagelijks bestuur van Blink ons daarvan op de hoogte stellen, eventueel vergezeld van een voorstel over de implicaties voor de besluitvorming over de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Blink 2022.

Vervolgstappen

1. Als de raad daarvoor toestemming geeft en de minister een machtiging aan PreZero afgeeft voor deelname aan Blink, kan het college besluiten in te stemmen met de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Blink 2022. Daarmee worden zowel toetreding van Son en Breugel als deelname van PreZero vastgelegd
2. Aan het Dagelijks bestuur van Blink maken wij kenbaar dat uw raad geen zienswijzen indient over de ontwerp-begrotingswijziging 2022.
3. Als alle deelnemers hebben ingestemd, is de gemeente Helmond verantwoordelijk voor publicatie van de nieuwe regeling, waarna die op de beoogde datum van 1 januari 2022 in werking treedt.

Bijlagen

1. aanbiedingsbrief Blink wijziging GR
2. gemeenschappelijke regeling Blink 2022
3. toelichting gemeenschappelijke regeling Blink 2022
4. ontwerpbegroting Blink 2022
5. toelichting ontwerpbegroting Blink 2022
6. concept collegebesluit na positief raadsbesluit
7. concept raadsbesluit

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris van Laarbeek

J.W.M. van de Ven

de burgemeester van Laarbeek

F.L.J. van der Meijden